

ЛИСЕНКО О.А.,
к.ф.-м.н., доцент,
Національний університет харчових технологій
м. Київ

ТЕНДЕНЦІЇ У РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

На сучасному етапі розвитку ринкових відносин актуальним є моніторинг конкурентоспроможності країни. За результатами оцінки в Індексі глобальної конкурентоспроможності 2014-2015 років Україна зайняла 76-у позицію серед 144 країн світу. Індекс глобальної конкурентоспроможності складається з більш ніж 100 змінних (індексів), які складають три основні групи субіндексів, серед яких виділяють групу «Інновації та фактори вдосконалення», причому за фактором «Інновації» Україна зайняла 81 місце. Така ситуація, яка склалася в країні, є наслідком поступового зниження ефективності інноваційної діяльності промислових підприємств (табл. 1).

Таблиця 1

Інноваційна активність промислових підприємств України у 2010-2014 рр.*, млн. грн.

Рік	Кількість інноваційно активних підприємств, од.	Загальна сума витрат	Обсяг реалізованої інноваційної промислової продукції
2010	1462	8045,5	33697,6
2011	1679	14333,9	42386,7
2012	1758	11480,6	36157,7
2013	1715	9562,6	35891,6
2014	1609	7695,9	25700

* дані наведені без урахування тимчасово окупованої території АРК, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції
Джерело : складено автором на основі [2, 3]

Зважаючи на те, що протягом 2010-2014 рр. питома вага реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі промисловості не перевищувала 3,3-

3,8% у 2010-2013 рр., у 2014 р. ця частка складала вже 2,5%, що є свідченням погіршення конкурентних позицій продукції вітчизняного виробництва на ринку. Хоча питома вага інноваційно активних підприємств у 2014 р. знизилася лише на 0,7% порівняно з 2013 р. і перевищує на 2,3% зазначений показник 2010 р., що свідчить про зниження ефективності інновацій, які впроваджують промислові підприємства.

Останнім часом відбувалося зниження загальної суми інноваційних витрат, починаючи з 2011 р., коли витрати зросли порівняно з 2010 р. у 1,8 разів, а протягом 2012-2014 р. обсяг витрат постійно знижувався порівняно з попередніми роками на 20%, що отримало вид негативної тенденції. В результаті стали знижуватися обсяги реалізованої інноваційної продукції, хоча і меншими темпами: у 2012 р. порівняно з 2011 р. на 14,7%, у 2013 р. порівняно з 2012 р. на 0,01%, і тільки у 2014 р. порівняно з 2013 р. падіння мало найбільше значення – 28,4%. Таке вагоме падіння у 2014 р. також пояснюється погіршенням загального стану промисловості України, яка у 2014 р. мала негативні фінансові результати практично в усіх галузях, окрім підприємств, що виробляли основні фармацевтичні продукти і фармацевтичні препарати. При цьому частка збиткових підприємств не перевищувала 40%, що свідчить про зниження ефективності діяльності, в основному, великих та середніх підприємств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Позиція України в рейтингу країн світу за індексом глобальної конкурентоспроможності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://edclub.com.ua/sites/default/files/files/the_global_competitiveness_index_1.pdf.

2. Інноваційна діяльність промислових підприємств у 2014 році : експрес-випуск [Електронний ресурс] / За ред. Білоконь О.І. – 28.04.2015. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

3. Наукова та інноваційна діяльність (1990-2014 рр.) [Електронний ресурс] // Економічна статистика / Наука, технології та інновації. – 15.06.2015. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.